

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Negyedévre 1 50 »
 Helyben hazhoz hasonló:
 Egész évre 8 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Negyedévre 2 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apacza-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes száma ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 17.

Néppárt és kormány.

Perczel Dezső, belügyminiszter, f. hó 14-én tartotta beszámolóját eddigi kerületében Bonyhádon, amely egyuttal programbeszédnek is beillik, mert a volt képviselő egy füst alatt kijelentette azt is, hogy a följánlott jelöltséget elfogadja.

Ez a miniszteri beszéd meg a liberális, sőt a kitarított kormányparti lapokban is alig hagyott nyomot, oly halvány, színtelen az politikai tekintetben. Mint b. Bánffy, a miniszterelnök, úgy az egyes tárczák miniszterei is gondosan kerültek az őszinte, magyaros és lojális szókimondást, annál inkább iparkodnak általános szövegek semmi bizonyosat sem mondó kifejezései mögé rejtetni szándékaikat, programjukat vagyis azokat a teendőket, melyeket az ország boldogítására, a nemzeti állam konszolidációjára szükségeseknek s üdvösöknek vélnék.

Perczel belügyminiszter is úgy tett: oly ruganyos kitételekben nyilatkozott a függőben lévő, égető kérdésekről, hogy azokból pozitív dolgot, egészséges magot még Röntgen-sugarak segítségével sem lehet föltüntetni.

Mégis e helyen kell beszédével foglalkoznunk. És pedig abból az okból, mert abban megszólalt a kormány lelkiismerete a néppárt tekintetében és mert abban Perczel nemcsak önmagát, hanem b. Bánffy miniszterelnököt, a többi miniszterétársait, és az egész liberális pártot a bele csimaspakodott kozmopolita radikalizmussal együtt agyon czáfolta.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

„Árpád“ hősköltemény.

Első rész: a „Bolgár háború“.

Irtta: DÜS LÁSZLÓ.

Nem oly rég jelent meg a „Bolgár háború“. Szóltak róla itt is, ott is, hol dicsérve a szerzőt, hol mosolyogva az eposz fölött, mivel mint mondják naturalisok, lejárt a magát. Hagyjuk ezt másokra, lássuk a dolgot.

A szerző ezéja megénekelni:

„Hogyan is kezdé meg a magyar az ezret?“

Művét 12 énekre osztotta, melynek első felében, kivéve az első éneket, egy lantost beszéltet, ki elmondja a bolgár háború lefolyását, addig, míg a két vezér össze nem vész s a költemény hőse előtérbe való lépésének, főhősné Kurzán a másik vezér felett okait elmondja. Az első ének is kijelenti ezt, de később részletesen van előadva. A külalak: 6—6 Al. 8. soros versszakokban van megírva: két helyen azonban változik 59 old. Csoma dala. 4—4.

Rövid tartalma a következő:

VI. Leo görög császár segítséget kér Almostól Simon bolgár ezár s a bessenyők ellen. A vezérek beleegyeznek s nagy sereg kelve át a Dunán, Simon vezéreit egyenkint, majd őt

Ezek mind egyhangulag azt hajtogatják a parlamentben, gyűléseken és sajtójukban, hogy a néppárt államveszélyes.

Ez volt Wekerle, Tiszáék, gr. Csáky Albin s valamennyi elvtársuknak, a kis s nagy Kolnoknak zárószava, valahányszor a néppártot ajkukra vették.

Perczel Dezső belügyminiszter bonyhádi kortes-beszédében most egyszerre hirtelen kisüti, hogy a kormányt s pártját a néppárttól semmi sem választja el, csak a revízió.

Nagyon jellemzők erre vonatkozó nyilatkozatai. Ezeket mondja ugyanis:

„... Egy egészen új párt alakult az országban azon férfiak kebeléből, akik az egyházpolitikai törvények ellenesei voltak, habár azelőtt az egész vonalon, úgy a közjogi kérdésekben, mint a beligazgatásra, a közgazdaságra és pénzügyekre nézve mindenben a kormánnyal és pártjával együtt éveztek.“

Ezek — folytatja a miniszter — megalakították a néppártot. „... Ámde mindazon kérdések, amelyeket a néppárt, hogy erősebb kifejezést ne használjak, családok (!) a magnak (a revízió) eltakarására (!) használ, legnagyobb részben a többi pártok programjában is benn van. Hiszen a többi párt is akarja a közgazdasági helyzet javítását, a pénzügyi kérdések megoldását, az államháztartás egyensúlyának fentartását, az adóterheknek amennyire csak lehet könnyebbitését, a földművelési érdekek behatódó gondozását, a kis és a gyári ipar fejlesztését. Az egyetlen választó vonal tehát az, hogy nem alkuszunk a revízió kérdésében.“

magát is leverik. Míg ők itt harezolnak otthon, a bessenyő tönkre teszi hazájukat: Almost az otthon maradt nőekkel, gyermekkel együtt megölik. Árpád leánykája dajkájával együtt megmenekül s eljönnek a szomorú hírt meghozni, mire Árpád indítványára a vezérek elfogadják, hogy nem mennek többé vissza hazájukba, hanem Árpádot vezérré választják, Étele hazájába mennek.

A fővezér Kurzán, ki Árpádot gyűlöli, mivel fölötte áll minden tekintetben, vádakkal lép elő Árpád ellen, majd miután megzáfolyják, neki megy, árulással fenyegetőzik, kikergetik közülök s Árpád párviadalban megöli. Ezután a befejező ének a vérszerződést írja le. E történelmi alapot 3 epizód eleveníti. Jána, Ilona s Gyöngyvér fejedelmi lányok szerelme Árpád iránt. Mind a három igen ügyes, mindamelllett hibája a műnek, mert Árpádot valóságos Don Juanná teszik, mi nem épen emeli Árpád értékét a nemzet szemében.

A szereplő személyek jellemzése nagyon jó. A főszemély, a hős fokozatosan tűnik elő és lesz előnyben a fővezér s társai fölött. Két főszemély körül történnek az események. E két főszemély épen ellentéte egymásnak. Árpád okos, higgadt, szerény, lovagias, nyílt, nem vágyik a kitüntetésre, ha jót tesz, nem dicsékszik.

Igy szólt a belügyminiszter szóról-szóra.

Már most aki ezt összeveti azokkal a részint nevetséges, részint perfid nyilatkozatokkal, melyeket a néppárttól régebben és legújabbban is megkoczkáztattak*); kénytelen vagy csodálkozni a belügyminiszter fogyatékos emlékező tehetségén, vagy könyei csordultáig kacagnia kell azon a határtalan képmutatáson, mely a korábbi vádaskodást és a néppárttal való mostani összehasonlítást, sőt azonosítást jellemzi.

Minthogy a Bánffy-kabinet belügyminiszteréről föl kell tennünk, hogy szolidaritásban áll az összminiszteriummal, valamint a kormánypárttal — mert különben siettek volna őt megzáfolyni: nyilvánvaló dolog, hogy ami az ő nyilatkozataira nézve megdönthetetlenül áll, az csorbitatlanul a többiekére is kiterjed.

Ámde azt fogja valaki mondani, hogy igaz lebet ugyan, hogy a kormány és pártja közt egyfelől, valamint a néppárt közt másfelől a belügyminiszter által kifejtett pontokra nézve fennáll ugyan a nézetegység, a revízióra nézve azonban meg van az eltérés — és ebben rejlik a néppárt „államveszélyes“ volta.

Akik ilyen kifogással állanak elő, azokkal nem lehet vitatkozni, azokat nem is lehet komolyan venni.

A gyöngébbek kedvéért csak annyit kell mégis megjegyeznünk, hogy amit a néppárt a revízió útján el akar érni, az egész a múlt év október haváig a magyar

*). Ezek közül legmulatságosabb volt az, mely az okt. 14-diki Tisza-lakomán poharazás közben megessett.

Kurzán, megdölgötlan, dicsvágyó, irigy, alattomos, később áruló. Azonban fődolog, hogy a két személy körül történő események egybefonódnak. A hősköltemény nyelvezete eltekintve néhány homerosi jelzötől, szötöl (lőszoritó térd, halló-fül stb.) magyaros igazán, gördülékeny világos. A néhány gyenge rimet, vagy rossz assonankot, nagyon jó tiszta rimek ellensúlyozzák. Részleteiben így 33. old, 59 old, 71 old s a vérszerződés kiváló szép. Így tehát a mű mindenkép megállja helyét! Várjuk a másik két részt, akkor fogunk feltétlen bírálatot mondani. De így is gratulálunk a szerzőnek, különösen gratulálunk a nyelveért: Előre!

Sic itur ad astra.

Részlet „Hiób Könyvé“-ből.

Színmű egy felvonásban.

Németből: M. I.

II. JELENET.

Ariam, töle balra Lonoda.

Lonoda (Almódozva félhangosan).

Ariam. Arnykép gyanánt tűnik az ember el.

Lonoda. Abrándozol, míg lázban ég a város?

Ariam. S miért?

Lonoda. Te kérded, aki oka vagy?

Ariam. En?

Lonoda. Te.

állam törvénye volt, amely törvénnyel a magyar nemzet megérte a honfoglalás ezer éves fordulóját.

Ami tehát nem veszélyeztette a magyar állam fennállását ezer esztendőn keresztül, hogyan lehetne az államveszélyes az ezeregyedik évben?

Erre mondassék kádencia Bánffyának általa.

Végezetül föl kell említenünk, hogy mégis van egy kis különbség a kormány s pártjának, valamint a néppártnak egyéb törekvései között. Ezt a különbséget ezuttal azonban nem részletezzük, mivel a minap közöltük a néppárt választási fölhívását, amelyből mindenki megértette, hogy ennek a pártnak programja mit tartalmaz.

De azt már egyetlen liberális választó sem tudná megmondani, mit foglal magában a kormány s párthiveinek programja, mert ezeknek programjuk nincsen.

Ugy Bánffy Dezső, mint Tisza K., Perczel és a többiek mint a macskák a forró kása körül kerülgetik a kötelező szót, szándékaik, programjuk bevallását.

A néppárt őszinte és lojális, a kormány és párthivei nem azok, mert csapdába akarják csalni a választókat.

Ha nem akarják — ám álljanak elő szabatos, félremagyarázhatatlan programmal.

Falk Miksa a kvótáról.

Rámutattunk tegnap egyik cikkünkben Tisza Kálmánnak legújabb taktikára, mit a kvótakérdésben követ. Mindössze csak annyit mond, hogy az osztrákok által proponált 43 százalékos igazságtalan. A helyett pedig, hogy nyíltan megmondaná, hogy nincs ellene minden felemelésnek, államjogi fejtegetést tart arról, hogy egy kérdést nem lehet önállóan megoldani, hanem tekintetbe kell venni a megoldás különféle módjainak következményeit, a többi függő kérdéseket és az általános helyzetet.

Falk Miksa, a magyar kvóta-bizottság üzeneteinek szerkesztője sokkal férfiasabban viselte magát. Kifejtette választói előtt, hogy az általa szerkesztett üzenet nem csak a 43 százalékos kvótát utasítja vissza, hanem *kereken megtagad minden felemelést.* És ámbár nem

helyesli azt, hogy az ellenzéki jelöltek föla kvóta felemel és megtagadásáról reverzálist kérnek a választók, de nem akar magának kibuvót keresni.

Neki ebben a kérdésben olyan prononciált szerep jutott, hogy *előre meg van jelölve az irányja. S ő tudja, mi az erkölcsi kötelessége s hogy mivel tartozik politikai reputációjának.*

Tisza Kálmán szintén tagja volt a regnikoláris bizottságnak; ő is megszavazta a bizottságnak mind a két üzenetét. Joggal elvárhattuk volna tőle is, hogy ő is ilyen férfias nyíltsággal jelentse ki álláspontját választói előtt, ne pedig rébuszokkal traktálja azokat. De hát taktikázás volt mitja, — olyan a jelene is. Ha választóinak ez is elég, minek mondana többet? minek zárna el maga előtt a legedey újabb köpenyeg forgatásnak utját?

A kartellek garázdálkodása.

Mialatt a földműves s iparos alig bir tengődni s velük a fogyasztó pedig védtelenül ki van szolgáltatva a singeknek, kartelleknek és hasonló, kizsákmányolásra alakult szövetkezeteknek, addig ez utóbbiak egyre vakmerőbben dolgoznak a közönség kizsebelésén.

Igy az osztrák-magyar cukor-kartell elhatározta, hogy csak az 1896—97-dik évi cukorgyártásnak csak husz százalékát bocsátják eladásra most ősszel az október-decemberi évnegyedben, mikor a télre való befőzés és majdan az ünnepek szükségletei a cikkben élénkebben nyilvánulnak, hogy ekképpen a cukor árárt minél magasabba fölsavarhassa, és így nemcsak a kereskedőket, hanem a fogyasztókat is elüsse attól, hogy előre készletekkel láthassák el magukat. Így sikerült a cukor-kartellnek az árakat ama hallatlan magaslalon fentartani, mely sehogy sincsen arányban a termelés és gyártás költségeivel. A cukor-kartellnek ez a megállapodása azon a nemrégiben szellőztetett nemzetközinek tervezett kartellen alapul, mely már most nemcsak a termelést kontingentálja s nemcsak az árakat állapítja meg, hanem a kínálat idejét és mennyiségét és kartelszerűleg szabja meg olyformán, hogy az év összes termelését spekulatív szempontból felosztja az év egyes részeire.

A fogyasztó közönség, ha csak le nem mond a cukor élvezetről, a kormány tétlensége, mások állítása szerint bünrészessége következtében mit sem tehet e garázdálkodással szemben. De a cukorrépa-termelő gazdák végre megunták azt a kizsákmányoló rendszert, melyet a cukorgyárak egy része velük szemben követ. A kartellelles mozgalom mind szélesebb körökre terjed ki s eredménye az, hogy még a

folyó évben országos kongresszust tartanak a cukorkartell ellenében teendő intézkedések megbeszélése végett. A kongresszus november vagy december hónapban lesz s rendezését valószínűleg az országos gazdasági egyesület fogja elvállalni.

A többi kartellel szintén háborítlanul folytatják garázdálkodásokat.

A petroleum-kartell a kormány különös pártfogásában részesül; innen van, hogy a kőolaj ára nálunk nyolcz százalékkal drágább, mint a külföldön.

A vas-kartell ismét fölemelte a vas árárt; nevezetesen a kereskedelmi vasé husz százalékkal magasabban áll, mint Németországban.

A kőszén-kartell épp most emelte föl a kőszén árárt tíz százalékkal.

Sőt egy újabb kartell keletkezett most: a gyertya-kartell, mely ötven százalék ár-emelést akar behozni.

A fogyasztó közönség Magyarországon most a képviselő-választások idején kötelezhetné a képviselő-jelölteket, hogy a kartell-garázdálkodások ellen törvényhozási uton óvszerekről gondoskodjanak.

Választási mozgalmak.

Tisza Kálmán ellenjelöltje.

Polgártársak!

Alólirott, mint a nagyváradi függetlenségi és 48-as párt végrehajtó bizottságának elnöke hazafiúi tisztelettel felkérem a nagyváradi függetlenségi és 48-as párt elvű és tántoríthatlan híveit, miként pártunk részéről — a nagyváradi országgyűlési képviselő jelölés czéljánól — a F e k e t e S a s szálló nagytermében folyó hó 18-ik napjának délelőtti 11 órájára kitűzött s megtartandó pártértekezleten a lehető legszámokban megjelenni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1896. október 16.

Hazafiúi üdvözléttel

Szokolay Tamás,
alelnök.

Biharmegye rendkívüli közgyűlése.

Biharvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtti 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, B e ö t h y László főispán elnöke alatt. Mindössze alig volt jelen 15 bizottsági tag, a tisztviselőkkel együtt.

A rendkívüli közgyűlés egyedüli tárgya a legkegyelmesebb királyi kézirat felolvasása volt, a melyben ő Felsége tudatja miszerint az 1892. évben összehívott országgyűlést feloszlatta s no-

Lonoda. (Megdöbbenve néz reá):

Ariam. No, vagy a könyved.

Lonoda. Ezt nem értem.

Ariam. Ne tedd magad már, mintha mit se tudnál. Csak ennyi hát bizalmad a baráthoz? Zsoltáraidal Dávidot utánzod, — Bár ő előbbre tette a barátit Az asszonyszivnél. Néked többet ér ez. Nekem könyvedről eddig mit se szóltál, Szerelmesednek bár elárulád.

Lonoda. Tévedsz. Művemről senkinek se szóltam És annyival inkább csodálkozom, hogy —

Ariam. Véletlenül láttam, midőn titokban, — Mert azt hívéd, hogy nem lát

[senki sem —
Oltárra tetted, hol meg is találták.
De nem tudom, miért e titkolódzás,
S barátod előtt mért e hallgatás?

Lonoda. Bocsáss meg — én Johannának se [mondtam.

Művemmel én kérkedni nem akartam.
Mit lelkem mélyén rejtve őrizék,
Mindjárt feltárni ellenemre volt,
Mint hogyha eljegyzés előtt lehullna
Egy szűz mennyasszony arczáról a [fátyol.

Mint mások, én fecsegni nem fogok,
Amig művem babérra nem talál.
Bírálja meg előbb az iskola,
Náthán s esetleg a mi bölcs királyunk.

Ariam. Valld meg, te bizol az elismerésben.

Lonoda. (habozva).

Igen — (meggyőződéssel) Igen! Titokban [kelt művem.

Bizvást bocsátom a világ elé.

Ariam. S mi indított, barátom, erre téged?

Lonoda. Midőn beteg volt a Johanna atyja,
És mérges nyelvek titkon s hangosan
— Mint az szokása még az ósdiaknak
Titkos bünökről, Isten büntetéséről
Sugdosva szidták s gúnnyal halmozák;
Midőn e nép hazug arczába vágta,
Hogy nem ez ember, — ők a bünösök
Egy eszme járta át a lelkemet:
Hogy a nemes sziv, mint arany a [lángban

Sértetlenül marad a balszerencse,
S a szenvedések izzó tengerében.
S alakok, képek, egy egész világ
Csoportosult e gondolat köré.

Hiób könyvének ez volt a csirája,
Mely egyre nőtt és végre most megért.
E munka lángbetűvel fejt le
Isten hatalmát s mennydörgésszerűn
Kiált a népnek: »Én igaz vagyok!» —
Miként a villám fénye éjjelünket,
Ép úgy akarja megvilágosítani
Az ósdi balhít ostoba sötétét!

S elűzni az előítéletet,
Miként a polyvát űzi el a szél!
S miként csak művében nyilatkozik meg
A kegy, mely a türelmesnek babért ad,
E könny is arra fog tanítani majd,

Hogy szép a részvét, türelem erénye,
S a könyörület embertársainkon,
Kik inségükben felsóhajtának!

Ariam. És azt hiszed, ez ily könnyen megyen?

Lonoda. Ne hidd, hogy én elámitom magam.
A költő, hogyha igazat beszél,
Talán talál szívet is, mely megérti,
De több körét, mely összezúzza őt.

Ariam. És diszül még egy pálmakoszorút.

Lonoda. No valld be már, hogy ezután törekszel.
Hogy bölcs királyunk Salamon előtt
Megállva, tőle átveszem a pálmát;
Álmodtam arról, hogy művem jutalmát
Szerelmesem előtt fogom elérni;
S oly mámorító volt e gondolat!
De most —

Ariam. Csakúgy gondolkozol. De jól van.
A nő feltűnni férjével akar,
S ennek fényével nő vagy eltűnik.

Lonoda. Johanna szíve csak szerelmet óhajt.

Ariam. S a hirnév ép olyan becses előtte.

Lonoda. Tévedsz, de a jövő majd megmutatja.
(Hangok kívülől.) Jó a király!

Lonoda. (jobbra térve). Ó! Csend! Egy szót se [mostan!

Ariam. Úgy látom, ép' az iskolába megy.

Lonoda. Könyvem kezében. Vajj' olvasta-é?
Csak egytől félek s ez ítélete.

Király (balról megjelenik kíséretével, letér jobbra,
majd megáll, kezében egy pergament tekercset tart.

vember hó 23-ra új országgyűlést hívott egybe.

A kegyelmes királyi levelet állva hallgatták végig s irattárba helyezni rendelték. A közgyűlés alig tartott 5 percig.

Működik a szabadelvűpárt választmánya.

A biharmegyei szabadelvűpárt központi választmánya erősen dolgozik, hogy jól «előkészítse» a választásokat a megyebeli választó-kerületekben. Tegnap délután hosszú ideig tanácskoztak az alispánnál, mely alkalommal különösen a veszélyeztetett kerületek ügyét beszélték meg, a melyekre nagyobb erővel kell «ráfeküdni», hogy az ellenzék győzelmét meg-hiúsítsák. A választmány különben permanens értekezleteket fog tartani a választásokig. Pedig hát ez se fog segíteni a kormánypárton, annál inkább azonban a választmányon.

Mikor lesz a választás Biharmegyében.

Ma, október hó 17-én délelőtt ülést tart Biharvármegye központi választmánya, a melyen a képviselőválasztásra nézve teszik meg a szükséges intézkedéseket.

Kitűzik a megyei képviselőválasztások határnapját.

Az eddigi megállapodások szerint a nagyváradi választással egyidőben, október hó 28-án lesz a megyében is a képviselők választása.

Ezenkívül kijelölik a megye 12 választókerületére a választási elnököket és a jegyzőket.

Hir szerint a nagyváradi katonai parancsnokság már megkapta a rendeletet, hogy az egyes választókerületekbe mennyi katonaságot küldjenek. Mintha bizony nem alkotmányos jogok gyakorlásáról volna szó, hanem arról, hogy török-tatár módjára vegyék gondjaik alá a választókat.

Mozgalmak a megyében.

Pártszakadás. A bihari választó-kerület szabadelvűpárti értekezlete október 15-én Hegyköz-Kovácsiban, — a ref. iskolában megtörtént.

Nevezett kerület összes községe képviselve volt. Jelen volt vagy 150 ember, mind választópolgár; első sorban a községek jegyzői, bírái, több oláh pap s tanító, legnagyobb számban a földmives osztály, továbbá sok izraelita bérlő.

Ertsey Géza volt orsz. képviselő, mint pártelnök pont 3 óraker d. u. megnyitotta a gyűlést, első sorban megválasztattak a bizottsági elnökök, bizottsági tagok minden községből.

Következett a jelölés. A pártelnök behízelgő szavak kíséretében meghatott hangon ajánlotta Tisza Lászlót a kerület szab.-elvű választóinak a jelölésre, mire tompa éljenzés volt a felelet. Erre rögtön többen, sőt a köznép hangos rivalgással kérte az elnököt, hogy ő vállalja el a jelöltséget, mert nekik más nem kell.

Ezt erős éljenzés követte.

Ertsey elérékenyülve, sőt könyezve közönte meg a beléje helyezett őszinte bizalmat, de kérte a választó közönséget, hogy álljon el szándékától, mert már gyengének érzi magát a képviselőségre, többé ő képviselőséget nem vállal. Biztosította a jelenvoltakat, hogy a kit ő ajánl, méltó utódja leend; ha ez nem igaz, bátran vágthatják szemébe, hogy csaltakoztak.

— Hát miért nincs itt, hogy látnók és hallanók? — mondják egyszerre a jelenlevők.

— Pár nap múlva itt fog lenni programbeszédét megtartandó, mondja erre az elnök, majd akkor ítélnének.

A nép erre határozottan kijelentette, hogy ha ő nem lép fel ismét, akkor ők visszavonulnak. Erre az értekezleti gyűlés véget ért. A párt így ketté szakadt.

A margittai szabadelvű párt, dr. Buder Ferencz pártelnök vezetése alatt, tegnap délelőtt értekezletet tartott, melyen a képviselőségre Örléy Kálmánt jelölték. Azonban itt a kormánypártnak nagy küzdelme lesz Faludy Ferencz függetlenségi jelöltel, kinek győzelme biztosítottnak látszik.

Belényesben tegnapelőtt a szabadelvű párt értekezletén a fősztolgabírói hivatal személyzetén, a jegyzőkön s községi bírákon kívül egyetlen egy független polgár vett részt a gyűlésen. A párt, a megyei középpont akaratához képest és a fősztolgabíró erőltetése és rábeszélése folytán Beöthy Algernont jelölte. Tehát sikerült Beöthy Algernonnak kerületet kiszemelni, de megválasztása nem lesz olyan könnyű, mert Fassie Tódor ügyvéd fellép vele szemben s daczára a hivatalos közbelépésnek, előreláthatólag el bukhatja Beöthy Algernont. Hir szerint Fassie Tódor, ki szintén kormánypárti programmal lép föl, b. Bánffy tudtával és a kormánypárt országos vál. bizottságának hatályos támogatásával lép föl Beöthy Algernonnal szemben.

Perczel Dezső ellenjelöltje.

Bonyhád, október 16. (Saj. tud. távirata.) Perczel Dezső belügyminiszter ellenében föllépett Balogh Lajos fősztolgabíró néppárti programmal.

Az intelligencia.

Évek sora óta folyik a harc, folyik a küzdelem Magyarországon a katholicizmus és ennek ellenségei, ennek megtámadói, — az álliberálisok között. Magasan lobogtatva az igazság hóféhér zászlaját, magasan tartva kezünkben a keresztet, megváltásunk jelét, hitünk zálogát, elveink tisztaságának szimbolumát, harczolunk a jogért, küzdünk a szabadságért, védjük egyházunk törvényeit, melyek törvényei egyuttal a lelkek szabadságának, a lelkiismeret uralmának, az erkölcsök tisztaságának, a népek jólétének, a haza fönmaradásának is. Lelkesedésünket nem lohasztják le a látszólagos vereségek; bátorságunkat nem veszi el az ellenség hatalma és ereje; a gúny és rágalom, a vád és ócsárlás, melyekkel elhalmoznak, nem érinti szívünket: hitünk, reményünk, bizalmunk Istenbe helyezve, meggyünk előre, előre!

És ha végigtekintünk a tábor felett, melyet magunk köré gyűjtöttünk; a küzdő sereg felett, mely egy velünk hitében és érzelmében, vágyaiban és törekvéseiben, mely kibontott lobo-gónk alá sietett, hűséget esküdve Istennek: táborunkban ott fogjuk látni a főurak egy részét, az ő történelmi nevükkel, történelmi hagyományokkal; hazánk főpapságát, az Istentől nyert tekintély fényével homlokukon; a lelkeskedő papságot, jól szervezett sorokban, vezéri tisztet teljesítve; és százazreit, de nem, millióit a magyar népnek, az Istenéhez hű, hitéhez ragaszkodó, egyházának engedelmeskedő magyar nép fiait, gyermekeit.

Csupán egyetlen osztálya, egyetlen rétege van a nemzetnek és a társadalomnak, melyet az öt megillető számban, az öt megillető mértékben, sulyban és befolyásban nem találunk soraink között. Az a rétege, az az osztálya a társadalomnak, melyet műveltségénél, működésénél, a nemzet életében elfoglalt szerepénél fogva intelligenciának, a nemzet értelmi osztályának szokás nevezni. Nem, az intelligencia nincs még velünk, nincsen sorainkban, nincs legalább olyan mértékben, amint lennie kellene. Az egyik része egyenesen ellensége törekvéseinknek, a másik része pedig egész hidegen, egész közönyösen halad el mellettünk.

Eltekintve a politikai harcoktól, a politikai küzdelmekről, a társadalmi életben is, a társadalmi munka sokféle ágazataiban, a nemzeti élet különféle nyilvánulásaiban is egyre kevesebb katholicus szellemmel, egyre halványabb katholicus életfelfogással találkozunk. A családi és közélet, a magán és nyilvános társadalom mindinkább elveszti katholicus jellegét. Tudomány és irodalom, művészet és kultúra, jog és igazságszolgáltatás, ipar és kereskedelem és ezen kívül is mindaz, miben a nemzeti, a társadalmi élet és cselekvés nyilvánul, nélküli ma már a katholicus szellemet a katholicus öntudatot, a katholicus eszmék uralmát.

Mindez pedig miért vagyon így? Azért, mert az intelligencia, az értelmi osztály, mely ezen ügyek élén áll, mely vezérő szerepet visz a nemzeti életben, elveszítette katholicus jellegét; mert az intelligencia elveszítette a ka-

tholikus öntudatot, mert nincsen áthatva a katholicus eszmék igazságától és mert — ami legnagyobb részre vonatkozik — ha lelke mélyében, szive bensejében hívő katholicus lélek is, ha a családi szobák térdeplőin imázva borul le a feszület tövébe, nincsen ereje, nincsen bátorsága, nincs elegendő lelkesedése a közélet piacznán is, a forumon, magát nyíltan katholicusnak vallani, a katholicus elvek, a katholicus felfogás szerint tenni, cselekedni. Nemcsak a politikai küzdelmek mezején nem tart velünk az intelligens osztály, de minden munkájából, összes törekvéseiből, egész nyilvános életéből is hiányzik a katholicus szellem, a katholicus felfogás, úgy hogy katholicus intelligenciáról, mely ehhez a jelzőhöz, ennek követelményeihez méltó lenne, tulajdonképpen szó sem lehet manapság Magyarországon.

Tények ezek, melyeket tagadni lehet, de megczafolni nem.

Tények, melyekből nagyfontosságú, nagy horderejű következmények folynak.

Mert ne feledjük el soha, ne téveszszük el szemünk előtt, hogy ez az intelligencia, a nemzet értelmi osztálya vezeti tovább a nemzet sorsát, a népek életét. Ne feledjük el, hogy a nemzet politikáját, szellemi és erkölcsi törekvéseit, kulturális irányát nem a nagy néptömegek szabják meg, nem ezek vezetik, hanem igenis a nemzet értelmisége, a nemzeti intelligencia, a maga nagyobb, a maga kiválóbb értelmi és erkölcsi erejénél fogva. Azok, kik a törvényhozás házában ülve, készítői és megalkotói a törvényeknek; azok, kik az irodalom és sajtó szolgálatában állva, irányzói a nemzeti közvéleménynek; azok, kik a tanári katedrán ülve s a tudomány szolgálatában vezetői a nemzeti kultúra, a haladás, a fejlődés ügyének. Ez így van mindenütt és így volt mindig és jó is, hogy így van, mert megbontása a természet eme rendjének, magával hozná megbontását a társadalmi rendnek is.

Ha tehát politikai harcainkat, politikai küzdelmeinket a diadal reményével, a siker kilátásával akarjuk megharcolni: teremtenünk kell katholicus intelligenciát, a nemzet értelmiségét kell megnyernünk ügyünknek, elveinknek, törekvéseinknek.

Ha tehát a katholicus elveket érvényben akarjuk tartani, a katholicus felfogást uralomra akarjuk emelni tudományban, irodalomban, közéletben s a nemzeti munka, a nemzeti élet minden nyilvánulásában: katholicus intelligenciát kell teremtenünk, nevelnünk magunknak, mely ennek a katholicus fölfogásnak, katholicus világnézetnek érvényt, diadalt, sikert szerez mindennütt és mindenben.

Ha erre nem gondolunk, ha erre ügyet nem vetünk, hiábavalók lesznek küzdelmeink, hiábavalók lesznek harcaink, erőfeszítéseink, áldozataink, munkánk és lelkesedésünk, a diadal, a győzelem, a jövő nem lesz a miénk soha.

Gyürky Ödön.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Ok t ó b e r
- 16. Biharmegye rendkívüli közgyűlése.
 - 17. A megyei központi választmány ülése.
 - 18. A főreáliskola palotájának fölavatása.
 - 18. A nagyváradi 48-as függ. párt közgyűlése a Fekete Sasban d. e. 11-kor.
 - 25. A nagyváradi polgári lövészegyesület zárlövészete a Rhédey-kertben.
 - 28. Nov. 6. Képviselő-választások.
 - 29. A Kossuth-szobor leleplezése Bihar Diószegen.
- N o v e m b.
- 29. A biharm. nőegylet árvaházának megnyitó ünnepélye és az »Erzsébet« táncszertély.

* **Egyházi kinevezések és kitüntetések.** A hivatalos lap a következő legfelsőbb kéziratokat közli:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére a pozsonyi társaskáptalanban megüresedett utolsó-előtti kanonoki javadalmat dr. Lassu Lajos nagy-súri plébános és szered-kerületi alesperesnek, az utolsó kano-

noki javadalmat pedig *Mezey* Rezső esztergomi-bajnai plébános, bajóth-kerületi helyettes alesperesnek és tanfelügyelőnek adományozom.

Kelt Schönbrunnban, 1896. évi szeptember hó 24-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Dr. *Wlassich Gyula* s. k.

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Kleiner* Lajos kalocsai főszékesegyházi kanonoknak a saári vagy sármonostrai címzetes apátságot adományozom.

Kelt Budapesten, 1896. évi október hó 1-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Dr. *Wlassich Gyula* s. k.

* **Miniszteri köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter gróf *Széchenyi* Miklós jaáki apátnak, azon alkalomból, hogy a jaáki apátsági templom helyreállítására husz évre évi 1000 koronát ajánlott fel, köszönetét nyilvánította. — *Vanke* József kegyestanítórendi nyugalmazott tanárnak, a ki a nagykarolyi róm. kath. iskolánál 260 frt alapítványt tett oly czélból, hogy ezen összeg kamatai a nevezett iskola szegény tanulóinak tankönyvekkel való ellátására fordíttassanak, őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

* **Az erdélyi róm. kath. statusgyűlést,** mint tudva van, e hó 28-ára hívták volt már régebben össze. Időközben ugyanerre a napra tüzték ki az országgyűlési képviselőválasztások megkezdését; ezen napon választ Kolozsvár, ahol a statusgyűlést tartják s az erdélyrészi választókerületek túlnyomó részében is erre a napra tüzték ki a választást. Minthogy pedig az erdélyi róm. kath. vallású országgyűlési képviselők ez állásuknál fogva tagjai a statusgyűlésnek is, előre volt látható, hogy a kitűzött időben jóformán egyetlen erdélyrészi kath. országgyűlési képviselő sem lehet jelen a gyűlésen. Erre való tekintettel, november hó 11-ére halasztották el a statusgyűlést.

* **Szüretelő főhercegnők.** Pozsonyból írják: A város közelében levő Palugyay-féle szőlőkertben bájos jelenet folyt le. Szüreteltek, de a szüret egy dologban nagyon különbözött más hegyi ünnepélyektől. A munkát ugyanis néhány egyszerűen, elegánsan öltözött fiatal leány látta el, a kik ezüst ollóval vágták a fürtöket a tőkéről és csinos kis kosarakban vitték a présházba és munka után kéjjel itták a mustot. A fiatal hölgyek, a kik buzgósággal és nagy élvezettel végeztek munkájukat, Frigyes főherczeg leányai voltak: Mária Krisztina, Mária Anna, Henriette, Natália, Gabriella és Izabella főhercegnők. Anyjuk is jelen volt és örömmel nézte gyermekei vidámságát. Czigányzene tüzes nótái tették magyaros jelenetté a szüretet.

* **Millennáris kitüntetések.** A kitüntetések sorozatával, melyeket közöltünk, a kitüntetések, melyek az ezredévi kiállítással vannak összefüggésben, még nem értek véget és a jövő hónap közepe táján, a kiállítás berekesztése után a kitüntetések sokkal bővebb sorozata fog megjelenni.

* **A debreczeni róm. kath. hitközség** iskolaszéknek dr. *Wolff* a Nándor v. püspök vezetése alatt *Nemes Kálmán*, *Váczy János*, *Unger Gusztáv*, *Cserhalmi József*, *Tárkányi Péter* és dr. *Irinyi István* urakból alakult küldöttsége okt. 15-én tisztelettel gróf *Dégenfeld* József főispánnál, főgondnokká történt megválasztása alkalmából. A küldöttség élén dr. *Wolff* a Nándor püspök szíves szavakkal üdvözölte a legnagyobb ev. ref. egyházkerület új főgondnokát smüködéséhez áldást kívánt. Gróf *Dégenfeld* József főispán meleg hangon mondott a küldöttségnek szíves köszönetet.

* **A postahivatal köréből.** A Posta- és Távirtdai Közlöny a nagyváradi posta-távirtdi igazgatóság köréből a következők személyzeti ügyeket hozza: postamesterré kinevezetett *Osváth Sándor* a szatmár-zsadányi pályaudvarra; posta-távirtda-kiadóvá képesítették *Bulzán* *Abrahám* és *Nagy Margit*, posta-kiadóvá pedig *Erdélyi Mária*. Visszavettették a kiadó létszámba *Kleiszl Irma*.

* **A szerb király Romániában.** A szerb főudvarmesterei hivatal már végleg megállapí-

totta a szerb király e hó 29-iki romániai útjának részleteit. E szerint a szerb király Belgrádból a román király által rendelkezésére bocsátott hajón *Giurgiuig* megy, ahol vasutára száll és október 30-án délután 3 órakor *Bukarestbe* érkezik. November 1-én kirándulnak *Sinaja* környékére, délben a román trónörökös pár diszebédet ad a szerb király tiszteletére, aki az nap délután *Predealon* és *Budapesten* át visszautazik *Belgrádba*.

* **A főreáliskola épületének felavatása.** A nagyváradi főreáliskola már a tanév kezdetén beköltözött kétemeletes, díszes palotájába, melyet a város nagy áldozatkészséggel létesített. Az épület ünnepélyes átadása és felavatása azonban holnap, vasárnap délelőtt lesz a főreáliskola dísztermében. A közoktatásügyi miniszter nem jöhet le az ünnepélyre, hanem *Nátfalussy Kornél* kir. tankerületi főigazgatót kérte fel képviselőre, akinek *Sálferecz* polgármester átadja az épületet. Az ünnepély alkalmával az épületet felloboгоzzák. Az igazgató kérelmére *Papp János* gazdasági tanácsos hatalmas lobogót készíttetett az iskola részére, Nagyvárad város színeiből, a város címerével. Ünnepélyes alkalmakkor a magyar trikolor mellé ezt a lobogót is kítűzik.

* **Uj helyiérdekű vasut.** Gróf *Korniss* Károly kolozsvári lakos engedélyt nyert a kereskedelmi minisztertől, hogy *Püspök-Ladány* vasuti állomástól, *Szerep*, *Bihar-Udvari* és *Nagy-Bajom* biharmegyei községek ériatásával *Füzes-Göarmatig* helyiérdekű vasutat építsen. A miniszter az új vasut közgazgatás bejárását november hó 9-ére tüzte ki és a miniszterium képviselőtében dr. *Návay* Aladár miniszteri segédtitkár vesz részt a bejárásán. Meghagyja a leirat, hogy *Biharmegye* és az érdekelt községek is képviseltessék magukat e bejárásnál.

* **Halálozás.** *Joadi Bilez* István, csudányi címzetes prépost, a szamosújvári görög katolikus egyház nagyprépostja, kanonok, püspöki helynök, aranymisés áldozópap, 83 éves korában elhunyt *Nagy-Bányán*. A megboldogult 59 esztendeig állt az egyház szolgálatában.

* **Szocialista kongresszus irodalmi s művészeti kérdésekről.** *Gotha* közelében egy faluban a németországi szocialdemokraták országos kongresszust tartanak, a melyen egyebek között a pártajtó pontjánál felvetették azt a kérdést, hogy a szocialisták művészeti szempontból milyen irányokat pártoljanak. A szocialisták ugyanis eddig programjukhoz tartozóknak tekintették azt, hogy a realiztikus irányt pártfogják és a legnaturalisztikusabb regényeket, olvasmányokat terjeszszék. A kongresszuson egy szocialista felvetette az eszmét, hogy az ügy érdekében szakítai kellene a naturalisztikus, verisztikus iránynyal és olyan olvasmányokat kellene terjeszteni, a melyeket a családba is be lehet vinni. A kongresszus többsége elvetette ezt a burzsoa-kényeskedést és kijelentette, hogy szocialistához csak a naturalisztikus irány illik. Igazhitű szocialdemokrata tehát ezután csak *Nanát* és hasonlókat olvashat.

* **Cleveland elnökről.** *Cleveland* amerikai elnökről, aki már két ízben viselte az elnöki méltóságot és így véglegesen távozik a fehéér házból, már hozzák az amerikai lapok az anekdotákat. Így írják a következő adomát: »Gyermekkorában csinylt követett el, a miért a tanító tenyerére szokott verni a gyermekeknek. Leczkeóra előtt ennek daczára vigan játszott a sárban és kezét csunyán bemocskolta. Egyszer csak forgatja léniáját a tanító ur. *Cleveland* loppal a piszkos kezére tekint, a jobb kezére köp és sebtiben letörli a kabátján. A tanító meglátja a piszkos kezét és gunyosan szól:

— Hallod-e fiam, ha képes vagy olyan kezét mutatni, a mely piszkosabb a tiédnél, akkor elengedem a büntetést.

Cleveland szó nélkül, avval a kedélyes mosollyal, a mely őt egész életében jellemezte, előhuzza a zsebébe bujtatott balkezét és megmutatja a tanítónak, a ki alig tudja elfojtani nevetését.

— Takarodj a helyedre — szól vége a pedagógus és a leendő elnök diadallal vonul a padba.

* **A románok értekezlete.** Nagyszébenből írják: A román nemzetiségi párt itt egybegyűlt vezetői elhatározták, hogy a román választó-

kat folyó hó 24-ére gyűlésre hívják egybe és felszólítják a románok lakta kerületeket, hogy e gyűlésre két-két bizalmi férfit küldjenek.

* **Járás-orvos lemondása.** Dr. *Grósz* *Sámuel* bihar-tordai járásorvos állásáról lemondott s *Beöthy* *László* főispán a lemondást elfogadta. Az így megüresedett állásra pályázatot ír ki az alispán; a kérvényeket december hó 1-jéig a főispánhoz adhatják be a pályázók.

* **A kassai jogászok neheztelése.** A kassai jogakadémia hallgatói szörnyen megsértődtek tegnapelőtt *Ráth* *Zoltán* dr. tanár valami megjegyzése miatt s kimondták, hogy nem jelennek meg többé az előadásain. A jogakadémia tanári testülete fegyelmi eljárást indított a sztrájkoló joghallgatók ellen, a kinek most bő alkalmuk van abszenciáik szerzésére, ha szilárdak maradnak elhatározásukhoz s hamarosan helyre nem áll a béke.

* **A községek neve.** Sok zavar támad abból, hogy az országban sok egyforma nevű község, továbbá, hogy vannak községek, a melyeknek több nevük van, vagy pedig különféleféleképen írják a nevüket. Ezért akarja a belügyminiszter elkészíttetni a magyarországi községnevek és egyéb helynevek közhitelességű törzskönyvét. Ennek az ügyét fogja szolgálni az országos statisztikai hivatal igazgatójának elnöklése alatt egy állandó tanácsadó bizottság. A bizottság feladata leszjavaslatot tenni a törzskönyv elkészítésének minden vitás kérdésénél, a mikor tudniillik nincsenek tisztában azzal, hogy milyen néven írjanak be valamely községet a törzskönyvbe. Legfontosabb lesz feladatai közt ez a kettő: a) javaslattétel az összes magyar helyneveknek helyesírására nézve; b) javaslattétel a nem-magyar helyneveknek egységes magyar ortografiával való írás dolgában.

* **Megnyugtató hitelező.** Megszólítja adósát a hitelező: — Hallja atyafi, mikor törleszti már adósságát? Még a kamatot se fizette le. Mi lesz így? Adós: A buzámát megütötte a hó, a sarjumat elvitte a víz, nincs pénzem, ha csak a választások nem hoznak valamit. Kormányparti jelöltünk is van!

* **Weisz Berthold lovagias ügye.** Mint távirataink jelentették a esallóközi konzervek legutóbbi képviselőjelöltségi vigéczkedése révén hirhedtté vált *Weisz Berthold* lovagias elégtételt kért *Ugron* *Gábortól*, a ki tudvalevően a székely választókhoz intézett levelében ugyancsak alaposan elbánt vele. *Weisz Berthold* segédei *Baracs* *Marczell* és *Bende* *Ödön* voltak, a kik tegnap jelentek meg *Ugron* *Gábornál*. A kormányparti lapok persze már hirdették a félelem és gáncs nélkül való *Weisz* dicsőségét és bátorságát. *Ugron* is megnevezte segédeit dr. *Krasznay* *Ferencz* és dr. *Asbóth* *Jenő* személyében s csodák csodája, a kormánylapok most már nem folytatják *Weisz Berthold* dicsőségének zengedezését. *Ugron* *Gábor* segédei ugyanis kijelentették, hogy felük ugyan nem magánbecsületében kívánta megtámadni *Weisz Bertholdot*, de azért a részéről sértőnek talált levelet az első betűtől az utolsóig fenntartja s kész bármilyen fegyveres elégtételt adni. Erre pedig *Weisz* segédei felük nevében huszonnégy órai gondolkodási időt kértek, amit megkaptak. *Weisz Berthold* tehát ez idő szerint nem a konzervről gondolkodik.

* **Elnapolt sajtótárgyalás.** Az ez évi esküdtzéki tagoknak nagy szerencsájuk van: majdnem minden sajtótárgyalást elnapoltak, különösen az utóbbi két évnegyedben. A *Nikolits* *Döme* aradi ügyvéd ellen indított sajtóper végtárgyalását október hó 28-ikára tüzte ki *Bige* *Gyula*, a sajtóbiróság elnöke. A központi választmány azonban ezt a napot egészen lefoglalta a képviselő-választásra s így a sajtótárgyalást elnapolták.

* **Lohengrin Disznós-Horvátton.** *Borsod* megye *Disznós-Horvát* nevű kis községébe néhány nappal ezelőtt beállított negyedmagával *Czedő* *Gyula* szinigazgató s előadásokat rendezett a világirodalom remekeiből. A négy tagból álló trupp sorra vette *Lear* királyt, *Romeo* és *Juliát*, *Bánk* bánt stb. A *Disznós-Horvát*iak egy darabig csak türték a uagy művelzetet, hanem *mikor* *Czedő* *ék* elővetették a *Lohengrint*, ezt már *Disznós-Horvát*on is megsokalták s úgy elverték a négytagu művész-

társaságot, hogy az sokáig megemlegeti a kemény kritikát. A trupp persze sietve elhagyta a műtérzek nélküli Disznós-Horvát falait.

* **Megkritizálta a feleségét:** A rendőrök a kapitány elé támogatnak egy polgártársat, aki derekasan el van látva szeszszel. Egészen megszokta már ezt az állapotot; hetenkint átlag kétszer a rendőrségnél alszik.

— Mindig — hagyja rá jókedvűen s vidám állásba hozza az egyik bajusztát. — Azaz hogy nem mindig, csak a mikor itt van mit, — tolja meg a szót.

— Hát nincs kendnek otthona.

A másik bajuszt is fölesapja az égnek.

— Van nekem . . .

— Felesége?

— Az nincs.

A rendőr azonban beleszól és jelenti alásan, hogy van neki az is.

— Vanni van — szól s hirtelen lecsapja szomorú állásba a bajuszt a férfiú — van, de hát csak olyan az . . . Azt sem tudja az ember, hogy miért van. Akárcsak a kalapban a bélés . . .

* **Elítelt főszolgabíró.** A »P. Közlöny«-ben olvassuk: Polgár Jenő szentlőrinczi főszolgabíró a szentkirályi néppárti gyűlésen hetven fölfegyverzett csendőrrel jelent meg. Mikor zászlóaljával ott megláttuk, azt hittük, hogy talán Montenegro okkupálására készült. Pedig csak arra redukálódott a csapatos fölvonulás, hogy a gyűlés alkalmával a liberális részről sovárgva várt törvényszegést meghiusítsa. Azokra a tójásokra volt neki gondja, melyeket a tyúk meg sem tojt. Tegnap a pécsi törvényszék párviadali vétsége miatt nyolcz napi államfogházra ítélte Polgár Jenő főszolgabírót. Ki hát a törvényszegő? A szentkirályi népgyűlés, vagy az, akit jogerős ítélet alapján 8 napra államfogházba tesznek? A választ megadta maga a törvényszék?

* **Vesztett ebek garázdálkodása.** Rémes garázdálkodást követett el minap Pinczés Jakab czuczai tanyáján egy nagy vestett komondor. A kutya a vele játszadozó kis tanyai gyermek orrát és karját marta meg legelőszőr, majd a segítségére siető Pinczés Jakabot harapta meg a jobb karján. Ekkor a veszedelmes állatot üzőbe vették, az istállóba menekült s ott több lovat és tehenet is megmarta. Az egész eselődés talpon volt s csak nagy nehezen sikerült a kutyát agyonütni. A kutya hulláját ma délelőtt boncolta fel Szathmáry János állatorvos, Körner Gyula mezőbiztos közbenjöttével. A sebesülteket felszállítják a budapesti Pasteur intézetbe. — Egy másik rémes eset B. Földvár községében — mint Ó-Becséről írják — történt. Az utcákon egy hatalmas vestett eb kóborolt és megmarta harmincz embert. A megmarta közt van Janer római katolikus tanítónének öt gyermeke és több tekintélyes kereskedőnek két kis leánya. A megmarta embereket fel hozták a Pasteur-intézetbe Budapestre.

* **A Sztambulov-per.** A szófiai első folyamodású törvényszék előtt már megkezdtek a Sztambulov-per tárgyalását. A tárgyalás folytatását azonban e hónap 27-ikére halasztották. A vádirat felolvasása után ugyanis a törvényszék konstataulta, hogy 170 megidézett tanu közül harminczegy nem jelent meg. Az államügyész kijelentette, hogy a távollevő tanuk közt tízenyolcz olyan van, a kiknek vallomása fontos és ennélfogva a per elhalasztását kérte. A bíróság az ügyész kérésének helyt adott és elhatározta, hogy a meg nem jelent tanukat esetleg karhatalommal is elővezetteti.

* **Érdekes levél.** A főpostához tegnap érkezett egy levelező lap, mely szól vala illetén képen: »Kedves Sógor! Kelt levelem Czéczkén e hó folyó október elsején. Sietlek tudatni addig is, amíg személyesen tisztelhetlek, a legjobb egészséget kívánva. És csókol hü sógorod Pali.« — A szegény czimzett, vajjon megfogja-e érteni, hogy miről értesíti őt a kedves Pali sógora, addig is, míg személyesen teszi tiszteletét? Az egész levélben pedig legérdekesebb, hogy minden betűje igaz.

* **Ujabb bankbotrányok Olaszországban.** A »Gazetta di Venezia« megbízható forrásból arról értesül, hogy a foggiai és több délvidéki bankfióknál nagyobb szabálytalanságoknak, sőt sikkasztásoknak jöttek nyomára. Ujabb és nagyobb nagyszabású bankbotrányokra van kilátás, a melyek annál szenzációsabbak lesznek, mert

ugy hallatszik, hogy az ujabb botrányokba is azok vannak belekeverve, a kiknek már a Banca Romana ügyében is nem valami dicsőséges szerep jutott. Palermóban is Crispi embereinek üzemi folytán egy bank összeropant.

* **A tárkányi gyilkosság tettesei.** Tegnap délfelé nagy népesödületet idézett elő a Fő-utcán egy vasrvert asszony és egy férfi, két szuronyos csendőr által kísérvé. Ezek a tárkányi gyilkosság tettesei voltak, kik ügyében a vizsgálat befejeztetett s így átkisérték a nagyváradi ügyészség börtönébe. Magokkal hozták a bűnjeleket is. A nőhöz nyolcz hónapos gyermeke is hozzá volt lánczolva. Ez ügyben most már rövid idő múlva meg lesz tartva a vég-tárgyalás is.

* **Lopás egy névjegy segítségével.** Van Váradon egy általános ismeretségének örvendő tolvaj. Különös ismertető tulajdonsága, hogy amihez hozzá fér, azt nem is látja többet a gazdája. Ahol egyszer megfordul, onnét valaminek el kell tűnni. Tegnap is elindult zsákmányolási — megszokott — körútjára. Hogy, hogy nem, még talán ő maga sem tudná megmondani, bevetődött egy ügyvéd-bojtárhoz. A szobában nem volt senki, az asztalon pedig a fiatal ur névjegyére annyi volt írva. Z. N. urnak. Foglalj helyet barátom ha eljössz, nemsokára én is hazajövök. A zajra bejött háziak kérdésére aztán furfangosan azt felelte, hogy az urfit keresi. Mikor meghallotta, hogy nincs otthon, eltávozott. Sajnos nem üres kézzel, mert távozása után észrevették, hogy az ügyvédbojtár értékes színházi látesőve és zsebkése elveszett. Az ismeretes tolvaj ez ujabb műtéte is ügyesen sikerült a névjegy segítségével.

* **Rendőri hírek. Állat az emberben.** Az emberi méltóságot teljesen levetkőzött két nő fetrengett tegnap a rendőrség börtönében. Undorító kinézést kölcsönzött nekik a szesz, melynek rabszolgái lettek. A rendőrségi szűk oduban falrengett orditozást, majd dalolást vittek véghez, míg este felé az egyiket félig kijózanodva hazaengedték. A másik ma reggelig marad a józanító czellában. Mindkettőt a rendőrök kísérték be, mert az utcán valóságos botrányokat rögtönöztek. A ki nem látta e két nőt, az nem is képzelheti el magának az undorító látványok non plus ultráját. — **Verekedő bérkocsisok.** Tegnap délelőtt nagy botrányt rögtönözött két bérkocsis. Agyba-főbe verték egymást, nagyszámu néző közönség jelenlétében. A verekedésre egy ellopott ostoronyél adott okot. — **A tengeri törés szegényei.** Argyelán Flóra és neje, négy hélig falun voltak tengerit törni. Mielőtt azonban elmentek, az ablakokat leszegezték s bezárták. A háziasszony felszólította őket, hogy miért csinálnak olyan sok dolgot, hiszen örködné ő szobájok felett. Mikor aztán hazatértek, mintegy hatvan forintra rugó megtakarított pénzeszkékük és 25 frt értékű ruhaneműjük nem volt sehol. Jelentést tettek a rendőrségnek s már nyomában vannak a tettesnek. — **A ruhaszövet és tolvaja.** Fazekas Simonné hét méter uj ruhaszövettel rendelkezett. De hát a sors és L. Anna enyves keze folytán nem lelte örömét a finom ruhaneműben. L. Anna ugyanis elkezelte és mielőtt a tett nyomára jöttek volna, falura köllözött. A rendőrség nyomában van. — **Elveszett vizsla.** Egy 150 frt értékű fekete-barna foltos him vizsla, mely »Tátra« névre hallgat, elveszett. A ki holléte felől a rendőrségnek utbaigazítást tud adni, illő jutalomban részesül. — **Meglopott hetes.** Tóth Lajos hetesnek egy előkelő háznál tegnap oly záros helyről, melyről csak egy cselédtársa tudott, ruháját ellopták. A vizsgálat folyik s a tettes valószínűleg nem kerül el végzetét.

A kiállítás utolsó napjai.

Nemsokára megkondul az ezredéves országos kiállítás fölött is a bucsuztató harangszó.

Eppen halottak napján, november másodikán teszük majd sirba, meghajtják előtte a félévig tartott bucsujárás lobogó zászlóit, mint egy győztes hadvezér előtt és azután elparentálják, mint egy fiatal leányt, mely oly szép és bájos volt, hogy örökre kár és Isten ellen való vétek neki meghalni. Szinte fáj az ember szíve, hogy pár hét múlva már ennek a mesebeli

tündérországának kapui bezárulnak, szinte hihetetlen, hogy mindaz a fény, mindaz a pompa és ragyogás egyszerre csak véget ér, mely hat hónapon keresztül elragadó varázsával idecsábitotta a messze vidékekről és tengereptuli országokból is a népek tömegeit Magyarország fővárosába. Mennyi örömet, büszkeséget, gyönyört okozott nekünk és mennyi hálával tartozunk a gondviselésnek, hogy megérnünk engedte az ősi dicsőség szent emlékeinek találkozását az új ezer évre készülő Magyarország munkaképességének kincseivel.

A történelmi ereklyék és a modern alkotások gyűjteményének fényes csarnokait pár hét múlva be fogják zárni és itt az ideje, hogy aki még nem látta, siessen megtekinteni a nemzeti büszkeség e megszentelt hajlékait.

Soha még nemzeti kiállítás ily fényesen nem sikerült, mint a miénk. Erkölcsi siker tekintetében felülmulta a nemzetközi világiállításokat is. Pedig mindaz, a mi itt látható, magyar ember kezének és eszének a műve. A földmivelő, az iparos, a kereskedő, a művész kezét nyújtott egymásnak, hogy dicsőséget és hírt szerezzen a magyar névnek.

Nézzétek végig a száztornyú kiállítási város gyönyörű utcáit, tekintsetek be a csaknem háromszáz remeknél remekebb módon épült házba és kápráztatni fogja szeméteket az itt felhalmozott kincsek óriási gazdagsága, a magyar kéznek, a magyar szellemnek teremtő ereje. Nemzeti géniuszunk pantheonja ez. Az ezredéves emlékek között a legmaradandóbb becsű, kimagasló és nemzeti büszkeségünket ország-világ előtt emelő nagy alkotás ez, mely hosszú időközön át okulás, tanulság és biztatás forrása marad számunkra bezárása után is.

Nézzétek meg az ősi századokba visszanyúló emlékek gyűjteményét, a három korszakot felölelő történelmi épületek csoportját; Hadverő dicső ősök ereklyéi vannak itt felhalmozva. Árpád honfoglalásának emlékmaradványai, a keresztény kultúra újraébredés korszakának és az utolsó századok számos háborúinak és békealkotásainak emlékeivel találkozunk. Egy egész évezred váltakozó, viszontagságos, borús és derűs eseményei mintegy megelevenedve vonulnak el előttünk és dicsfénytől sugárzó ragyogásban szólnak a késő nemzedék epigonjaihoz.

Vagy járjátok körül az új ipari művek hajlékait, az emberi kézmű, gépek, találmányok csarnokait és bámulva fogjátok szemlélni az erejére ébredt, előre törekvő és hivatása magasztalán álló magyar nemzet képességeit.

Minden együtt van itt hordva, amit szívetleket nemesít, amiből tanulni lehet, amiből megbecsülhetjük magunk magunkat. Meg kell ismerni, hogy méltányolni tudjuk, mennyire haladtunk és megmérthessük, milyen hosszú ut áll még előttünk, hogy a legközelebb nagy nemzetekkel versenyre kelhessünk.

Százával, ezrivel jönnek hozzánk külföldiek, csapatosan keresik fel kiállításunkat olyanok, kiknek azelőtt a magyar nemzet neve is csaknem egészen ismeretlen volt. Csodálattal vannak eltelve a magyar nemzeti erő ily óriási megnyilvánulása előtt. De sokkal fontosabb ennél az, hogy mi magunk ismerjük meg magunkat. A kiállításnak nem szabad berekesztetni, míg mindenki nem látta. Minden magyar embernek kötelessége néhány napot a kiállításnak szentelni.

A kiállítás igazgatósága gondoskodott róla, hogy a legszegényebbek is csekély áldozattal megtekinthessék. Szegény és gazdag okulni fog belőle. Fel kell használni tehát a még rendelkezésre álló nagyon rövid időt. Október közepén megszűnnek a nemzetközi kongresszusok és a kiállítás ugyszólvon még csak a magunk részére marad nyitva, hogy a kik még nem láthatták, utólag megtekinthessék és kapuzárás előtt gyönyörködhessenek benne. Ezer éves történelmünk ereklyéi, gazdasági életünk káprázatos kincsei ily módon, egy csomóban mégsoha sem voltak összegyűjtve.

November másodikán bezárják a kiállítást és talán soha sem lesz alkalom többé együtt látni azt a sok becses anyagot, melyet a millennium alkalmára csak a közös lelkesedés és hazafias kötelességérzet tudott összehozni.

Szüret után.

Véget ért a szüret. Keserű mosoly vonul végig e szóra az arcokon, — szüret! Csak váza a régi- nek, a hust, az életet, lerágtá róla, az a csöpp rut bogár, melynek neve »Phyloxera«.

A régi szüretekből, mi sem maradt meg, csak az őszi verőfény, az olyan, mint akkor — ha nem esik az eső.

Milyen vidám volt tíz év előtt a város. Az őszt alig várták, csak hogy szüretelhessenek, nem is volt egy időszaknak sem ilyen szép mozzanata.

Mustos volt az egész világ, szólt a muzsikás, s ha már cigányt nem kaptak, az oláh dudás egyhangú nótája mellett táncolták a csárdást, a keringőt, sőt még a francia négyest is. Olyan üres volt a város, mintha egy hónapi kolera járvány elpusztította volna a lakosságot. Hanem amilyen kihalt volt a város, éppen olyan vidám volt a hegy.

Mindenütt nóta, mindenütt dal s a gazda önelégült mosollyal számlálgatta az egymás után meg- telő hordókat s hogy az örömteljes legyen, a vinczellér rozsdás fegyveréből lövöldözött egyre- másra. Volt aztán sikoltozás, erre örömrivalgás a szedők körében.

Ki ne emlékeznék egy vig szüretre. Ki ne emlékeznék azokra a bohókás szedőkre, kik esin- talan kedvükben egy-egy sikerült tréfával ijesztet- ték meg a szedő lányokat.

Amott egy szekér összetört a teli hordó alatt, másutt meg a forrásnak induló must lökte szét a hordót.

Mikor azután esteledni kezdett s abbahagyták a szedést, akkor kezdődött el az igazi hadd el hadd! Az egész hegy lövöldözések- és rakétázások- ból állott ki s a vidám fiatalok csak reggelfélé hagyták abba a táncot.

Ma már másvilágot élünk. A szüretre csak hallunk, de bizony alig láthatjuk valahol. A jóked- vet tönkre tette a phyloxera, s nem örül már oly nagyon a közönség, ha szép verőfényes is az őszi nap. Ami terem is szőlő, leszedik épp olyan közöny- nyel, mintha csak tengerit törnének, vagy kapálnának.

Ki tudja, vissza fog e térni a régi jó idő, lesz-e még egyszer szüret, amolyan igazi, amikor senkisé gondolt búval, bajjal, hanem mulatott Isten igazába.

De mégis. Hisz azt mondja a közmondás: Lesz még szőlő lágy kenyér.

I R O D A L O M

— A katolikus középiskolázás reform- jai. Ezen czim alatt aktuális tartalmu mű hagyta el a napokban a sajtót. Gyürk Ödön fejtegeti benne nézeteit s elsorolja ama reformot, melyen katolikus középiskoláinknak át kell esniük, ha azt akarjuk, hogy céljuknak mindenben megfeleljenek és a hozzájuk fűzött várakozásokat kielégítsék. Elénk tárja a szerző a katolikus középiskoláink mai állapotát; szól a kath. középiskolai főhatóságról, ennek közegeiről, a tanár és hittanárképzésről, a vallás-erkölcsi rendtartásról, vallásgyakorlatok- ról és vallásos egyesületekről. Kiterjeszkedik a tankönyvekre, írásbeli feladatokra, önképző körökre, ifjúsági olvasmányokra. Tárgyalásainak keretébe foglalja a tanáregyesületet, érettségi vizsgálatot, a katolikus egyetemet. A 110 ol- dalra terjedő érdekes mű ára 1 frt. Kapható szerzőnél Budapesten, (Korona-herceg-utca 17. sz., I. em.) a Katolikus Körben. Melegen ajánljuk; mutatónyul pedig közöljük belőle: Az intelligenzia feliratu mai cikkünket.

REGÉNY-CSARNOK.

Zsebelé ki felebarátodat.

REGÉNY.

Írta:

GÉRARD E. D.

15

IV.

Két fiatal leány beszélget a hálószobájuk- ban. Ez valóságos terem, melyben a női foglal- kozás jelei mindenfelé elzárva láthatók: francia divatképek, csipke-zsebkendők, különböző kez- tyük, lgyezők és egy kalap, amely jobb napjai- ban Páriszt látta. Ezek a jobb napok azonban rég letűntek. Most a kalap csak úgy oda van vetve és kegyetlenül össze zsugorítva a nehéz szőrme karmantyú sulya alatt, mely az egykor takaros tollbokrétát egész laposra nyomta. Az

egyik széken legyező fekszik, melynek elefánt csont bordái a rózsaszínű selyem szövet bevo- natból kíváncsian kikandikálnak, míg kettőtört foglalhatja szárnyaszegeten és szomorúan lóg lefelé. A fehér és színes selyem harisnyák ki- fogástalan eredeti élénkségekben mutatják színei- ket, de állapotuk már sok kívánni valót enged. Néhány cipő, bőrből és atlaszból, sárosan összevissza fekszik a padlón, amelyen még lát- szik az utzbai sár nyoma, pedig már két napja mult, hogy odadobták őket. Az egyik sarokban foltos, vajsárga keztyű fekszik, amúgy kifordítva amint birtokosnöje sebtiben levetette.

A két leány ebben a festői rendtelenség- ben beszélget egymással; mindkettő teljes össz- hangásban áll ezzel a környezettel és nyilván jól érzi magát benne.

A fiatal hölgyek egyike a tükör előtt ül, a másik könnyű házi köntösben a divánon nyugszik.

A két leány nagyon hasonlít egymásra; némi távolságból s némely pillanatban össze lehetne őket téveszteni. Pedig az egyiket alig lehet csinosnak mondani, a másik azonban szép.

Az ifjú hölgynek, ott a divánon sajátság- gos meleg színárnyalatú gesztenyebarna haja van: ez a haj felbontva most hullámos gyűrű- zetben a földig omlik. A fiatal rózsás arczbőre oly gyöngéd s átlátszó, hogy a hófehér halán- tekön meglátszanak a kék erek. A piros kis száj friss, mint egy harmatos virág. A kék sze- mek nagyok és csillogók, inkább világítók, semmint mélyek, inkább bátortalanok, sem- mint parancsolók.

Igaz lengyel faj.

Arca egészségben valamint klasszikus szépségű vonásai külön-külön is ezt hirdetik s karjait a feje alá egymásba fűzte, a lábcskái pedig kényelmes reggeli cipőben kandikálnak ki a világos háló köntös alól, mely sűrű rán- czokban vesszi körül a magas karesu alakot. Ez a reggeli köntös halvány levendula-színű, megfakult és eredeti élénk színét már csak ott mutatja, hol az öltés fölfeslett, ami épp úgy a vállakon mint a karokon látható. A gom- bok és kapesok nagyon megrikultak rajta; a gazdag csipke- és brokát-borítást is csak né- hány gombostű tartja rajta. Ez a köntös bi- zony elég kopott; de ily angyali arcot ily fe- jedelmi alakot nem képes elrutítani.

A tükör előtt ülő fiatal hölgy fehér szok- nyában és fodrász-köpenyben van: mind a kettő már megszűnt vetekedni a fris hó fehérségével.

Ő is, mint az előbbi magas testalkatu, barna haju és halovány; nála azonban a hal- szín nem hasonlít a harmatos fehér virág üde- ségéhez, hanem fakó. A haja is ugyanazt az alapszint mutatja, de nem bír azzal az arany- fényű csillámlással mint a másiké. A szeme nem kék, de szürke, néha szúrón szürke.

Az arc, különösen az áll erőteljesebb al- kata, az ajkak kevésbé élénk piros, a szájszeg- leték bizonyos lekonyulása, és a testalkatnak alig észrevehetőn erősebb domborodása meg- fosztották őt attól az elbájoló összbenyomástól, mely a fiatalabbnak szépségét képezi.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Károly István főhg. szabadságolása.

Budapest, okt. 16. (Saj. tudósítónk táv.)

Károly István főherceg Seemann ellentenger- nagyra akarta bízni a hajóhad egy részének ve- zényletét, melyet Sterneck báró, a hajóhad fő- parancsnoka magának tartott fön. A főherceg ez ügyben kihallgatáson volt a királynál, mely alkalommal állítólag azt mondta, hogy vagy ő megy vagy Sterneck. Mire ő Felsége kijelentette, hogy a főherceg eljárása fegyelmetlenség, mi- vel Sterneck báró mint a haditengerészet feje a főhercegnek, mint sorhajó-kapitánynak fö- lebbvalója. Károly István főherceg ennek kö- vetkeztében egy évi szabadságra ment.

Monarchiánk és a porta.

Konstantinápoly, okt. 16. (Saj. tud. táv.)

A serreoi osztrák-magyar alkonzul fivérének, Sladkonak meggyilkolása ügyében az itteni

osztrák-magyar nagykövetség lépéseket tett a portánál, melyekre ez utóbbi szóval kielégítő ígéretet tett, amelynek azonban nem felel meg a porta írásbeli válasza. Ennek következtében az itteni osztrák-magyar nagykövet, báró Ca- lice tegnap újabb lépést tett ez ügyben a nagy- vezérnél.

A czár utazása.

Darmstadt, okt. 16. (Saját tud. táv.)

A czári pár okt. 29-ig itt marad; megzafolják azt a hirt, hogy a czár az olasz trónörökös la- kodalmára Rómába menne.

Orosz-francia szövetség.

Páris, okt. 16. (Saját tud. táv.)

A czári pár elutazása óta az itteni sajtó napról napra újabb leleplezésekkel áll elő arra nézve, mint keletkezett a francia-orsz közzeledés, mint vált később egyezményre s legutóbb szövete- séggé. A párisi lapok szerint most várni lehet hogy az orosz félhivatalos lapok is hozzászól- nak ez ügyhez.

Ugron Gábor páros viadala.

Budapest, október 16. (Saját tud. táv.)

Weisz Berthold az egy napi gondolkodás után végre rászánta magát, hogy mégis meg kell verekednie. A mai napon volt a párbaj a Ferencz József katonatanyán pisztolyra, avansz- szal. A felek kétszer váltottak golyót. De egyi- kük sem talált.

A török viszály és Európa.

London, október 16. (Saját tud. táv.)

A sugalmazott »Morning Post« szerint az euró- pai hatalmak közt nincs meg az egyetértés a török ügyekre nézve. Ha — írja a lap — Orosz- és Franciaország valóban pártfogolja a szultánt, akkor Angolország az emberiség és Európa érdekében egyezséget kell kötnie Ausztria-Magyarországgal és Németországgal, és ez által meg kell győznie Orosz- s Francia- országot, hogy a szultán pártfogolása követke- ztében ellene fog fordulni Európa egyensulya.

Gátszakadás.

Gröhning, okt. 16. (Saját tud. táv.)

Tegnap esti 7 órakor a vasuti töltést Stein mellett Gröhning közelében a felhőszakadás követke- ztében megáradt Sölckerbach patak elszakította. Egy mozdony és egy személyvonat szerkocsija kizökkent a sinpárból. A vasuti közlekedés há- rom napra beszüntetett.

KÖZGAZDASÁG.

A nyitramegyei gazdasági egyesület el- határozta, hogy feliratot intéz a földmivelés- ügyi miniszterhez, hogy a köztenyésztésre hasz- nált magánméneket vizsgáló bizottságokban egy taggal a gazdasági egyesület is képviselve legyen. Elhatározták továbbá, hogy a gazda- szövetség programját az egyesület teljes egé- szében magáévá teszi s minden tagjától elvárja annak alkut nem ismerő támogatását.

Szabad sertésszállítás. A földmivelésügyi miniszter közli a hatóságokkal, hogy július hó- nap 25-iki rendeletét hatályon kívül helyezve megengedte, hogy a vasutra való feladás előtt az illető kirendelt szakértő által megvizsgált és egészségeseknek talált sertéseket vasuton Ma- gyarország bármely községéből a budapesti fe- renczvárosi pályaudvar petróleumraktár rako- dójára, kizárólag leülés céljából, az alábbi fel- tételek mellett minden külön engedély nélkül szá- lítani lehessen: 1. a sertések a ferenczvárosi rende- ző-pályaudvar petróleum-raktárnál rakandók ki; 2. ha a szállítás valamely sertésvészszel, orbáncz- czal vagy száj- és körömfájással fertőzött, vagy sertésvész községgel szomszédos és e miatt zár alá vett területről történnék, ez a körülmény a marhaleveleken világosan feltüntetendő; 3. a

sértések kirakása után közvetlenül valamely henteshez szállítandók és megérkezésük után legkésőbb öt nap alatt lelendők.

Terménytőzsde.

Budapest, október 16.

Buza tavaszra, bácskai	7.47
» tavaszra, északi	7.49
» szeptember-októberre, bácskai	7.76
» szept.-okt.-re északi	7.77
Rozs tavaszra bácskai	6.48
Rozs tavaszra, északi	6.50
Tengeri, június-júliusra, bácskai	4.10
» jun.-jul.-ra, északi	4.11
Repce augusztus-szeptemberre, bácskai	0.00
» aug.-szept.re, északi	0.00

Bécs, október 16.

Buza tiszai	7.75—8.24
» bányási	7.45—8.05
» bácskai	7.40—7.90
» szokványúru ősze	7.66—7.68
Buza szokványúru tavaszra	7.86—7.88
Rozs tiszavidéki	6.90—7.14
» szokványúru ősze	6.75—6.77
» szokványúru tavaszra	6.89—6.91
Tengeri magyar	4.50—4.60
Zab, magyar kereskedelmi	6.20—6.30

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Sürgős a hölgyeknek.

Legujabb
szörme gallérok

Legujabb

kabátok

kör köpenyek

— ❁ i é l á r b a n ❁ —

őszi gallérok

potom árban

a meleg időjárás miatt

NEMES MIHÁLY-nál

Lévay-ház, Körös-part, corso.

Választási zászlók!!

és jelvények

felirással, teljesen felszerelve következő árban kaphatók:

2 méter hosszú, 95 ctmr. széles **2.—**

2 » » 120 » » **2.50**

3 » » 120 » » **3.50.**

1000 drb toll, zöld levél, felirattal **9** frt.

Minőség tekintetében a legjobbat adtuk, szöveteink szintartósak, ez eddig használt kelméket minden tekintetben felülmúlják.

Kunz József és Társa

217 8—10

ezég

NAGYVÁRAD, Szent László-tér.

Szőlőbirtokosok

figyelmébe!

Alólirott a nagyváradi szőlőtelepemen az idén is nagyobb mennyiségű

szőlő fásajtásokat

csináltattam — és ajánlom a gyökeres ripariába ojtott, válogatott és tökéletesen összeforrott Erdei, Ezerjő, Fehér mézes, Juhfark, Olasz rizling, Balaton, Kadarka és Oporto fajoknak

ezret 105 frtért, százát 12 frtért október vége felé átadással.

Megrendeléseket az érték egyharmada melléklésével egyenesen hozzám czimezni kérem.

204 9—10

JANKY JÓZSEF.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy üzletemben első minőségű hegyi termései

Édes szőlőmust literje 40 krajczár.

Erdélyi Czelnai ó-bor literje 50 krajczár.

1885. évi Ermelléki ó-bor literje 60 krajczár.

Ermelléki bakator literje 80 krajczár.

Továbbá tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy diszes emeleti helyiségemben

külön éttermet

rendeztem be társas ebédek és estélyek megtartására.

Földszinti éttermemben

minden **csütörtök, szombat és vasárnap** Hamza Miska kitűnő zenekara

zeneestélyt rendez.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Demetrovits Miklós

Rimanóczy-szálloda vendéglőse.

331 1—2

É R T E S I T É S !

Partieárak vétele és eladásáról.

Van szerencsém mélyen tisztelt vevőim b. tudomására hozni, hogy évek óta fennálló **kézmű- és divatáru üzletemet** egy nagyobb csődtömeg előnyös vétele által egy kizárólagos

Partieáru üzletre

átalakítottam és ezentul az összes árukat mint divatkehmék, gyapjuruhaszövetek, zefirek, vászonáruk, asztalneműek, zsebkendők, ágytakarók, szőnyegek, valamint minden a rőfös szakmába vágó cikkek nálam ugy nagyban mint kicsinyben **50%-al** a rendes árakon alul kaphatók.

Tisztelettel

NÁDAS IGNACZ

Zöldfa-utca elején.

(221) 3—10

FREYBERGER ALBERT

kézimunka, rövidáru és gyermek-ruha nagy raktára
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.

Figyelemre méltó újdonságok **az őszi s téli idényre.**

DIVAT OSZTÁLY:

Blousok a legutolsó divat szerint:

Valentine legjobb mosó	1.90—2.20 frtig.
Flanel blousok	2.50—3.50 frtig.
Flanel ingek (újdonság)	3.50—6.— frtig.
Szövet blousok elegáns kivitelben	3.50—6.50 frtig.
Bársony blousok	2.80—15.— frtig.

Selyem blous különlegességek.

K é s z r e g g e l i c o s t ü m o k

5.50—8. frtig elegáns kivitelben.

Gyermek ruhák finom posztóból 1.80—4.80 frtig. — Gyermek felöltők 2.80—6 frtig.

Gyermek **fejkötők, sapkák, harisnyák, meleg alsó ruhák** minden árban
kalapok és ruha diszekben folytonos újdonságok.

Különös figyelmében ajánlom a tisztelt vevő közönségnek

kézimunka raktáram,

mely fölülmul minden nagyobb város kereskedéseit e czikkeken; azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az eddiginél

—≡≡≡ 50 százalékkal olcsóbban ≡≡≡—

árusíthatom raktáromon levő **kézimunkákat** és **hozzávaló anyagokat.**

Azon reményben, hogy a tisztelt vevő közönség nem fogja elmulasztani megtekinteni,
a még eddig nem létezett **kézimunka** újdonságokat,

kiváló tisztelettel

FREYBERGER ALBERT,

kézimunka, rövidáru és gyermek-ruha nagy raktára
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.